

ONI TWORZYLI HISTORIĘ

Józef Morozewicz

Dyrektor
Państwowego Instytutu Geologicznego
w latach 1919-1937.

Geolog, mineralog i petrograf.
Absolwent Wydziału Przyrodniczego
Uniwersytetu Warszawskiego.
Profesor zwyczajny i doctor honoris causa
Uniwersytetu Jagiellońskiego,
doctor honoris causa Politechniki Warszawskiej.

Organizator pierwszej w Polsce szkoły petrograficznej na Uniwersytecie Jagiellońskim. Badacz i odkrywca nowych odmian skał i minerałów podczas wypraw naukowych w Rosji. Był jednym z pierwszych badaczy prowadzących prace eksperymentalne nad syntezą minerałów i skał, a jako pierwszy na świecie otrzymał syntetyczny granat sodowy. Pozostawił dorobek naukowy w liczbie 150 publikacji.

Józef Morozewicz był organizatorem i pierwszym Dyrektorem Państwowego Instytutu Geologicznego. Wniósł ogromne zasługi dla powstania i zorganizowania Instytutu, począwszy od pozyskania gruntów pod siedzibę, funduszy na budowę gmachów – po działalność naukową - kierowniczą w okresie niemal całego dwudziestolecia międzywojennego. Sformułowane przez Dyrektora Józefa Morozewicza cele i zadania PIG nie straciły aktualności do dziś.

Karol Bohdanowicz

Dyrektor
Państwowego Instytutu Geologicznego
w latach 1938 – 1939 oraz 1945 – 1947.

Inżynier górniczy, geolog – specjalista
w dziedzinie geologii złóżowej, geograf.
Absolwent Instytutu Górniczego w Petersburgu,
profesor geologii stosowanej i doctor honoris
causa nauk technicznych
Akademii Górniczej w Krakowie.

Pracę w Instytucie rozpoczął w 1938 roku. Po zakończeniu okupacji niemieckiej, w 1945 roku podjął dzieło odbudowy kompletnie zniszczonych działaniami wojennymi gmachów Instytutu i doprowadził do przeniesienia głównej siedziby PIG z Krakowa do Warszawy. Dorobek naukowy prof. Karola Bohdanowicza to ponad 200 publikacji z różnych dziedzin geologii teoretycznej, stratygrafii i tektoniki, hydrogeologii i sejsmiki ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień złóżowych (wybitny znawca złóż mineralnych Azji). Wielkim dziełem Karola Bohdanowicza była napisana w czasie wojny kilkutomowa monografia *Surocz mineralne Łużyc*.

Stefan Czarnocki

Dyrektor
Państwowego Instytutu Geologicznego
w latach 1937 – 1938.

Inżynier górniczy, geolog
– specjalista w dziedzinie geologii złóż węgla
kamiennych i ropy naftowej.
Absolwent Instytutu Górniczego w Petersburgu.
Profesor zwyczajny geologii stosowanej
Akademii Górniczej w Krakowie,
działek Wydziału Górniczego
Politechniki Północnokaukaskiej.

Pracę w Instytucie rozpoczął w 1922 roku. Zajmował się badaniem budowy geologicznej Polskiego Zagłębia Węglowego, dla którego opracował mapę rozmieszczenia zasobów węglowych, dokonał oceny ich wartości i wskazał kierunki eksploatacji górniczej. Opublikował 80 prac, z których wiele poświęconych było badaniom właściwości chemicznych węgla oraz metodom obliczania zasobów ropy naftowej.

Józef Zwierzycki

p. o. Dyrektora
Państwowego Instytutu Geologicznego
w latach 1939 – 1941

Absolwent studiów geologiczno-
paleontologicznych i doktor geologii
Instytutu im. Fryderyka Wilhelma III
(obecnie im. Humbolta) w Berlinie,
inżynier górniczy Akademii Górniczej w Berlinie,
profesor Politechniki w Bandungu na Jawie,
Dyrektor Holenderskiej Służby Geologicznej
w Holenderskich Indiach Wschodnich
(obecnie Indonezja).

Pracę w Instytucie, związaną z poszukiwaniami ropy naftowej, gazu ziemnego i soli potasowych rozpoczął w 1938 roku. Ogółem opublikował około 80 prac naukowych dotyczących również geologii Indonezji, Afryki, Europy i Polski. Dnia 6 września 1939 roku, w obliczu ewakuacji Instytutu został powołany do pełnienia obowiązków Dyrektora PIG. Podjął wszelkie możliwe starania, by zabezpieczyć mienie, archiwalia i zbiory geologiczne Instytutu.

PAŃSTWOWY
INSTYTUT
GEOLOGICZNY

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

ONI TWORZYLI HISTORIĘ

Jan Czarnocki

Dyrektor
Państwowego Instytutu Geologicznego
w latach 1947 – 1951.

Geolog – wybitny badacz
budowy geologicznej Gór Świętokrzyskich.
Studia na Uniwersytecie
Jana Kazimierza w Łwowie
i na Uniwersytecie Jagiellońskim
w Krakowie.

Współzałożyciel Państwowego Instytutu Geologicznego. Jako Dyrektor Instytutu wprowadził pierwszy, ogólnopństwowy plan badań geologicznych w Polsce, który bazował na nowoczesnych metodach geologicznych i głębokich wierceńiach. Z wielką pasją gromadził skamieniałości z obszaru świętokrzyskiego. Był założycielem Terenowej Grupy Świętokrzyskiej, której działalność pozwoliła na rozpoznanie i opracowanie kopalni występujących w regionie świętokrzyskim. W 1919 r., jego kolekcja licząca 74 000 okazów stała się bazą Wydziału Muzealnego w Warszawie, którego Jan Czarnocki został pierwszym Kuratorem. Jan Czarnocki opublikował ponad 100 prac, w większości poświęconych geologii Gór Świętokrzyskich. Ogromne zasługi położył w dziedzinie muzealnictwa przyrodniczego. Aktywnie działał w dziedzinie ochrony przyrody, a szczególnie przyrody nicożywionej, w celu zabezpieczenia odsłoneń i profili ważnych naukowo oraz tworzenia rezerwatów geologicznych.

Kazimierz Guzik

Dyrektor
Państwowego Instytutu Geologicznego
w latach 1951 – 1952.

Geograf – geomorfolog, geolog inżynierski,
specjalista w zakresie kartografii i tektoniki.
Absolwent Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu
Jagiellońskiego w zakresie geografii. Stypendysta
Uniwersytetu Ludwika Maksymiliana
w Monachium i Akademii Górniczej we Freibergu
w zakresie geologii technicznej. Profesor
nadzwyczajny.

Organizator pierwszej w Polsce Pracowni Mechaniki Gruntów na Uniwersytecie Jagiellońskim. Wprowadził do polskiej kartografii geologicznej metodę fotointerpretacji nazimnych i lotniczych zdjęć fotograficznych. Pracę w Instytucie rozpoczął w 1937 roku. Prowadził badania geologiczne w Karpatach Wschodnich i zajmował się wydawnictwami kartograficznymi. Był autorem i współautorem ponad 200 orzeczeń geotechnicznych wydanych dla wielu obiektów projektowanych lub budowanych w powojennej Polsce m. in. hut w Warszawie, Częstochowie, Krakowie; zapór wodnych w Czorsztynie i Jazowsku; elektrowni w Koninie; Pałacu Kultury oraz zagrożonej osunięciem skarpy Kościół Św. Anny w Warszawie.

Stefan Różycki

Dyrektor
Państwowego Instytutu Geologicznego
w latach 1953 – 1954.

Geolog, geograf.
Twórca polskiej szkoły geologii
czwartorzędowej.
Absolwent Wydziału Filozoficznego
Uniwersytetu Warszawskiego
w zakresie geologii i geografii.
Doktor filozofii w zakresie
geologii i geografii fizycznej.

Współpracę z Instytutem nawiązał w 1930 roku. Jego zainteresowania badawcze obejmowały trzy główne dziedziny: jurajską, czwartorzędową i polarną. Wyniki prowadzonych przez niego badań, doprowadziły później do odkrycia złoża rud żelaza w Łęczycy. W czasie okupacji był inicjatorem ratowania wszelkich archiwaliów. Pozostawił wielki dorobek naukowy – ponad 250 publikacji i wiele opracowań archiwalnych. W monografii *Pleistocen Polski Środkowej* przedstawił pełną syntezę czwartorzędową na ziemiach polskich.

Edward Rühle

Dyrektor
Państwowego Instytutu Geologicznego
w latach 1954 – 1966.

Geolog, geomorfolog,
Twórca nowoczesnej kartografii geologicznej.
Absolwent Wydziału Matematyczno-
Przyrodniczego Uniwersytetu
Warszawskiego – magister filozofii
w zakresie geologii i geomorfologii.
Doktor filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego.
Profesor zwyczajny.

Pracę w Instytucie rozpoczął w 1937 roku. W czasie wojny gromadził i drukował mapy dla oddziałów Podziemia. Łączył niezwykle intensywną pracę naukową w dziedzinie badań nad czwartorzędem z działalnością organizacyjną związaną z odbudową i rozwojem IG. Był współorganizatorem Wydawnictw Geologicznych, dzięki którym utrwaloną został w licznych publikacjach dorobek naukowy Instytutu. Opublikował około 300 prac i artykułów oraz był autorem i współautorem kilkudziesięciu map geologicznych i atlasów, w tym pierwszej, seryjnej mapy geologicznej pokrywającej obszar całego kraju *Przeglądzie mapy geologicznej Polski 1:300 000*.

PAŃSTWOWY
INSTYTUT
GEOLOGICZNY

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

ONI TWORZYLI HISTORIĘ

Roman Osika

Dyrektor
Państwowego Instytutu Geologicznego
w latach 1966 – 1975.

Geolog złóż,owy,
Absolwent Wydziału Górniczego Akademii
Górnictwa i Hutnictwa w Krakowie.
Profesor zwyczajny.

Jan Czermiński

Dyrektor
Państwowego Instytutu Geologicznego
w latach 1975 – 1976.

Geolog, petrograf.
Absolwent Wydziału Geologii
Uniwersytetu Warszawskiego.
Profesor nadzwyczajny nauk przyrodniczych.

Pracę w Instytucie podjął w 1945 r. jeszcze w trakcie studiów na AGH. Zajmował się zagadnieniami złóż rud metali. Po powrocie z ekspedycji geologicznej w Wietnamie, objął funkcję Dyrektora Instytutu Geologicznego. Równoległe z działalnością organizacyjną prowadził aktywną pracę naukową z zakresu geologii złóż surowców mineralnych – ich genezy, tektoniki, stratygrafii, rozwoju bazy surowcowej Polski, a także w zakresie importu i eksportu surowców. Był autorem i redaktorem wielu fundamentalnych opracowań monograficznych i kartograficznych z dziedziny surowcowej, w tym *Mapy metalogenicznej Europy i krajów ościennych* opracowywanej w ramach Komisji Mapy Geologicznej Świata.

Pracę w PiG podjął w 1949 roku. W działalności naukowej szczególne znaczenie przykładał do badania skał osadowych, które uznawał za klucz do rozwiązywania wielu zagadnień geologiczno-pozukawczych. Był autorem i współautorem szeregu publikacji m. in. *Badania utworów osadowych – jedno z głównych zadań polskiej geologii*, *Katalogu mineralogii i żal.*, *Atlasu litologiczno-paleogeograficznego Polski* w skali 1:1 000 000 oraz monografii *Geologia, surowce mineralne Polski*. Ważną działalnością Jana Czermińskiego były prace redakcyjne. Był redaktorem naczelnym w *Kwartalniku Geologicznym*, redaktorem działowym w *Przeglądzie Geologicznym* i redaktorem naukowym zbiorowych opracowań wydawanych przez IG.

Jan Malinowski

Dyrektor
Państwowego Instytutu Geologicznego
w latach 1976 – 1981.

Geolog, współtwórca powojennej polskiej
hydrogeologii i geologii inżynierskiej.
Absolwent Wydziału Nauk Przyrodniczych
Uniwersytetu Warszawskiego.
Profesor zwyczajny nauk przyrodniczych.

Wacław Ryka

Dyrektor
Państwowego Instytutu Geologicznego
w latach 1981 – 1989.

Geolog, petrograf.
Absolwent Wydziału Geologiczno-
Pozukawczego Akademii Górniczo
-Hutnictwa, specjalista w zakresie petrografii.
Profesor zwyczajny.

Pracownik Instytutu Geologicznego od 1951 roku. Zajmował się zagadnieniami geologii technicznej: opracowywaniem map oraz dokumentacji geologiczno-inżynierskich i hydrogeologicznych dla budowy ważnych w kraju obiektów: zapór wodnych i kopalni. Był autorem i współautorem wielu syntetycznych opracowań kartograficznych, w tym ważnego dla planowania, projektowania i budowy obiektów w Warszawie *Atlasu geologiczno-inżynierskiego Warszawy* w skali 1 : 20 000. Pod jego redakcją wydana została monografia regionalna wód podziemnych *Hydrogeologia*. Opublikował 150 prac, opracował około 130 dokumentacji, ekspertyz i opinii.

Z Instytutem związany był od 1956 roku. Za jego kadencji, w 1987 roku Instytut powrócił do historycznej nazwy – Państwowy Instytut Geologiczny. Zajmował się szeroką problematyką – badaniem procesów magmatyzmu i metamorfizmu w Sudetach, rozpoznaniem głębokiego podłoża krystalicznego NW Polski i genezy złóż siarki na Podkarpaciu. Jako pierwszy w świecie odkrył szczątki bakterii redukującychsiarczan i utleniających siarkowodór. Wynikiem prowadzonych badań petrograficznych olbrzymiej ilości danych z głębokich wierceń NW Polski był wydany w 1982 roku pod redakcją naukową Stanisława Kubickiego i Wacława Ryki pierwszy syntetyczny obraz budowy głębokiego podłoża *Atlas geologiczny podłoża krystalicznego polskiej części platformy wschodnioeuropejskiej*. Był autorem i współautorem ponad 200 publikacji, w tym opracowanego wspólnie z Anną Maliszewską niezwykle cennego *Słownika Petrograficznego*.

PAŃSTWOWY
INSTYTUT
GEOLOGICZNY

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej